

242582

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

เยาวลักษณ์ อุดมวรรณกุล

สาธารณสุขศาสตร์มหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มีนาคม 2554

242582

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

เยาวลักษณ์ อุดมวรรณกุล

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
สาขารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มีนาคม 2554

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
อำเภอค้อยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางเยาวลักษณ์ อุดมวรรณกุล

ปริญญา สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ธารทิพย์ พรหมขัติแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ วราภรณ์ ศิริสว่าง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

242582

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการของเด็กที่อยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอค้อยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองและ ประเมินพัฒนาการของเด็ก จำนวน 250 คน โดยเก็บข้อมูลระหว่างเดือน พฤษภาคม - พฤศจิกายน 2553 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการของเด็ก โดยใช้ Chi-square test

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 250 คน เป็นเพศหญิง ร้อยละ 56.0 เพศชาย ร้อยละ 44.0 จากการ ประเมินพัฒนาการของเด็ก พบว่าเด็กมีพัฒนาการไม่สมวัยด้านการช่วยเหลือตัวเองและสังคมมาก ที่สุด ร้อยละ 18.8 ด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กและสติปัญญา ร้อยละ 18.4 ด้านการเข้าใจภาษาร้อย ละ 17.2 ด้านการใช้ภาษา ร้อยละ 14.8 และด้านการเคลื่อนไหว ร้อยละ 12.0 ตามลำดับ เมื่อสรุป พัฒนาการทั้งหมดของเด็กพบพัฒนาการสมวัย ร้อยละ 61.2 และพัฒนาการไม่สมวัย ร้อยละ 38.8

จากการศึกษายังพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของเด็กอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ ($p < 0.05$) ได้แก่ ปัจจัยด้านข้อมูลพื้นฐานของเด็ก คือ ประวัติการป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วงและ โรคปอดบวม การนอนหลับ ปัจจัยด้านข้อมูลพื้นฐานของครอบครัว ได้แก่ เด็กอยู่ภายใต้การดูแล ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ปัจจัยด้านข้อมูลพื้นฐานของบิดา ได้แก่ การสูบบุหรี่ระหว่าง

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ธารทิพย์ พรหมชาติแก้ว และรองศาสตราจารย์ วราภรณ์ ศิริสว่าง อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ผู้ซึ่งกรุณาให้ความรู้ ให้การช่วยเหลือตลอดเวลาให้คำแนะนำปรึกษา ให้กำลังใจและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้การค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพ.เกษม อุดวิชัย ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ และขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความกรุณาในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงเครื่องมือให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทุกท่าน ที่ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับผู้ศึกษารวมทั้งให้ความช่วยเหลือแนะนำการเรียนในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ บุคลากรสาธารณสุขอำเภอดอยเต่า ที่กรุณาอำนวยความสะดวกให้ ความร่วมมือ และช่วยประสานงานในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ และขอกราบขอบพระคุณตัวแทนเด็กและผู้ปกครอง ตลอดจนบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในอำเภอดอยเต่าทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือและเสียสละเวลาในการให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งนี้ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ สามี บุตร และญาติพี่น้องทุกคนที่ให้ความรัก ความห่วงใย เข้าใจ และกำลังใจ ที่เปี่ยมล้นตลอดการศึกษาครั้งนี้ ตลอดจนเพื่อนๆ นักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ รุ่นที่ 6 ทุกคนที่คอยให้ความช่วยเหลือในเรื่องการเรียน ทุกๆ วิชา และให้กำลังใจผู้ศึกษาเสมอมา

ท้ายที่สุดนี้ หากมีสิ่งขาดตกบกพร่องหรือผิดพลาดประการใด ผู้ศึกษาขออภัยเป็นอย่างสูงในข้อบกพร่องและความผิดพลาดนั้น และผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การค้นคว้าแบบอิสระนี้คงมีประโยชน์บ้างไม่มากนักน้อยสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ที่สนใจที่จะศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการศึกษาฉบับนี้ต่อไป

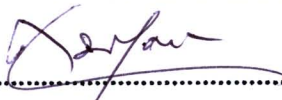
เยาวลักษณ์ อุดมวรรณกุล

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

เขาวลัษณ์ อุดมวรรณกุล

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาสาขารณศาสตรมหาบัณฑิต

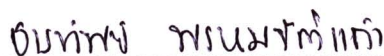
คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

.....ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพ.เกษม อุตวิชัย

.....กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ธารทิพย์ พรมชาติแก้ว

.....กรรมการ
รองศาสตราจารย์ วรากรณ์ ศิริสว่าง

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ ธารทิพย์ พรมชาติแก้ว

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
รองศาสตราจารย์ วรากรณ์ ศิริสว่าง

21 มีนาคม 2554

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ภรรยาให้นมบุตร การดื่มแอลกอฮอล์ของบิดาระหว่างภรรยาให้นมบุตร ปัจจัยด้านข้อมูลพื้นฐานของมารดา ได้แก่ การสูบบุหรี่ระหว่างตั้งครรภ์และระยะให้นมบุตร การดื่มแอลกอฮอล์ก่อนตั้งครรภ์และระยะให้นมบุตร การดื่มชา/กาแฟระหว่างตั้งครรภ์และระยะให้นมบุตร การฝากครรภ์ครั้งแรก ภาวะแทรกซ้อนขณะตั้งครรภ์ วิธีการคลอด และอายุครรภ์ขณะคลอด และความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

ผลการศึกษาครั้งนี้ สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริมพัฒนาการและการแก้ไขปัญหาพัฒนาการของเด็ก ในระดับครอบครัวและชุมชน

Independent Study Title	Factors Affecting Development of the Preschooler in Child Development Center in Doi Tao District, Chiang Mai Province	
Author	Mrs. Yaowalag Udomwattakul	
Degree	Master of Public Health	
Independent Study Advisory Committee		
	Assoc. Prof. Tharnthip Promkutkao	Advisor
	Assoc. Prof. Varaporn Sirisawang	Co - advisor

ABSTRACT

242582

This study was to study the factors affecting development of the preschooler in child development center Doi Tao district, Chiang Mai province. The data was collected by interviewing 250 parents and evaluated the development of preschoolers from May to November 2010. The data then was analyzed by using Descriptive Statistic; Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation and found the relation among factors affecting development of the preschoolers by using Chi-square test.

According to the 250 interviewees who were the sample group of this study, 56% were female and 44% were male. The evaluation's results of preschoolers' development found that 18.8% of children had the unsuitable development of helping themselves and society according to their ages, 18.4% had the unsuitable development of the small muscle and the intelligence according to their ages, 17.2% had the unsuitable development of the language comprehension according to their ages, 14.8% had the unsuitable development of the language use according to their ages and 12.0% had the unsuitable development of movement according to their ages.

In conclusion, 61.2% of children had the suitable development and 38.8% had the unsuitable development according to their ages

The study also found that these factors; Children's Backgrounds such as the case history from diarrhea and pneumonia, sleep, Family's Background such as child care providers, the relation in family, Fathers' Backgrounds such as smoking during the children were nursed, drinking alcohol during the children were nursed. Mothers' Backgrounds such as smoking before the pregnancy and during the children were nursed, drinking alcohol during the pregnancy and nursing, drinking tea or coffee during the pregnancy and nursing, prenatal care first, the complication during pregnancy, the way of parturition, and the gestational age of the parturition, and Knowledge of supporting preschoolers' developments had significantly related to the development of the preschoolers ($p < 0.05$).

The results of this study could be used as the background knowledge for supporting development and solving the developmental problems of children in family and community.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
คำถามการศึกษา	3
ขอบเขตของการศึกษา	3
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก	6
ความหมายของพัฒนาการเด็ก	6
ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก	7
พัฒนาการตามวัยของเด็ก	9
การประเมินพัฒนาการเด็ก	12
ปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการเด็ก	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
กรอบแนวคิด	23
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	24
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	24
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	25
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	27

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	28
การวิเคราะห์ข้อมูล	29
บทที่ 4 ผลการศึกษา	30
ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของเด็กและครอบครัว	31
ส่วนที่ 2 ระดับความเครียดของบิดา หรือมารดา หรือผู้ปกครอง	46
ส่วนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ของบิดา หรือมารดา หรือผู้ปกครอง	46
ส่วนที่ 4 พัฒนาการของเด็ก	48
ส่วนที่ 5 ปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการของเด็ก	52
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลของการศึกษา และข้อเสนอแนะ	72
สรุปผลการศึกษา	72
อภิปรายผลการศึกษา	77
ข้อเสนอแนะ	83
เอกสารอ้างอิง	85
ภาคผนวก	90
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	91
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์	92
ภาคผนวก ค การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง	102
ภาคผนวก ง เอกสารรับรองกรรมการจริยธรรมการวิจัย	106
ประวัติผู้เขียน	107

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวน ร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของเด็ก	31
2 จำนวน ร้อยละ ประวัติการเจ็บป่วย ของเด็ก	33
3 จำนวน ร้อยละ ระยะเวลาการรับประทานนมแม่และการรับประทาน อาหารเสริมของเด็ก	33
4 จำนวน ร้อยละ การรับประทานนมกรูบกรอบและการดื่มน้ำอัดลมของเด็ก	34
5 จำนวน ร้อยละ ของกิจวัตรประจำวันของเด็ก	35
6 จำนวน ร้อยละ ข้อมูลเศรษฐกิจฐานะของครอบครัว	36
7 จำนวน ร้อยละ ลักษณะของครอบครัว	37
8 จำนวน ร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของบิดา	38
9 จำนวน ร้อยละ พฤติกรรมสุขภาพของบิดา	39
10 จำนวน ร้อยละ ของดัชนีมวลกายของบิดา	40
11 จำนวน ร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของมารดา	41
12 จำนวน ร้อยละ พฤติกรรมสุขภาพ ของมารดา	42
13 จำนวน ร้อยละ ของดัชนีมวลกายของมารดา	43
14 จำนวน ร้อยละ ข้อมูลการตั้งครรภ์ของมารดา	44
15 จำนวน ร้อยละ ข้อมูลการคลอดของมารดา	45
16 จำนวน ร้อยละ ระดับความเครียดของบิดา หรือมารดา หรือผู้ปกครอง	46
17 จำนวน ร้อยละ ระดับความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ของบิดา หรือมารดา หรือผู้ปกครอง	46
18 จำนวน ร้อยละ ความรู้ของบิดา หรือมารดา หรือผู้ปกครอง เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กรายข้อ	47
19 จำนวน ร้อยละ ของพัฒนาการเด็กโดยรวม	48
20 จำนวน ร้อยละของพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหวจำแนกตามกลุ่มอายุ	49
21 จำนวน ร้อยละของพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา จำแนกตามกลุ่มอายุ	49

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
22	จำนวน ร้อยละของพัฒนาการด้านการเข้าใจภาษาจำแนกตามกลุ่มอายุ	49
23	จำนวน ร้อยละของพัฒนาการด้านการใช้ภาษาจำแนกตามกลุ่มอายุ	50
24	จำนวน ร้อยละของพัฒนาการด้านการช่วยเหลือตัวเองและสังคมจำแนกตามกลุ่มอายุ	50
25	ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการเด็กโดยรวมกับข้อมูลพื้นฐานของเด็ก	51
26	ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการเด็กโดยรวมกับการเจ็บป่วยของเด็ก	52
27	ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการเด็กโดยรวมกับกิจวัตรประจำวันของเด็ก	53
28	ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการเด็กโดยรวมกับข้อมูลพื้นฐานของครอบครัว	54
29	ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการเด็กโดยรวมกับลักษณะของครอบครัว	55
30	ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการเด็กโดยรวมกับข้อมูลพื้นฐานของบิดา	56
31	ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการเด็กโดยรวมกับพฤติกรรมสุขภาพของบิดา	57
32	ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการเด็กโดยรวมกับข้อมูลดัชนีมวลกายของบิดา	58
33	ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการเด็กโดยรวมกับข้อมูลพื้นฐานของมารดา	59
34	ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการเด็กโดยรวมกับข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของมารดา	60
35	ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการเด็กโดยรวมกับข้อมูลดัชนีมวลกายของมารดา	61
36	ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการเด็กโดยรวมกับข้อมูลการตั้งครรภ์	62
37	ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการเด็กโดยรวมกับข้อมูลการคลอด	63
38	ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการเด็กโดยรวมกับระดับความเครียด ของบิดา หรือมารดา หรือผู้ปกครอง	64
39	ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการเด็กโดยรวมกับความรู้เรื่อง การส่งเสริมพัฒนาการเด็กของบิดา หรือมารดา หรือผู้ปกครอง	64
40	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการโดยรวมของเด็ก	65
41	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของเด็กด้านการเคลื่อนไหวของเด็ก	67
42	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของเด็กด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก และสติปัญญา	67
43	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของเด็กด้านการเข้าใจภาษา	69
44	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของเด็กด้านการใช้ภาษา	70
45	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของเด็กด้านการช่วยเหลือตัวเองและสังคม	71

ฉ

สารบัญภาพ

รูป

หน้า

1 กรอบแนวคิดของการศึกษา

23